

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De floribus, fructibus, & Nuculis. 11

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

dum qui appellatur Semessanum in integro positum in territorio Prænestino Ioannes Pontifex X. recenset, vt & Fundum Donabelli anno Pontificatus III. CHRISTI CMXXV. Fundos Semisanum, & Donabelli in territorijs Tiburtino, & Prænestino locat Otto II. Imperator, anno V. Imperij. Atque his e fundis, villis, & possessionibus succreuerunt, & ex oppidorum octo, quæ Prænestinis olim suberant, ruinis exsurrexere oppida & vici, qui nunc in diocesi Prænestina numerantur: nempe Cauarum, Genistani, Paliani, Surronis, Roiatis, Afilarum, Pontij, Olibani, Ciuitellæ, Pisciani, Sancti Viti, Capranicæ, Arcis Cauarum, Lugnani, Zagaroli, Gallicani.

De Floribus, Fructibus, & Nuculis.

CAPVT XI.

NON QUÆ deerant horti: cum florum, atque Rosarum præcipue, quæ flores inter principatum obtinere videntur, feracissimum esset Prænestinum solum. Plinius genera, ait, *Rosarum* nostri fecere celeberrima, Prænestinam, & Campanam: addidere alij Milesiam. Erant vero adeo fragrantés, vt ex illis conficerentur vnguenta optima. superscriptus enim auctor ita de vnguentis scribit: *Irinum Corinthis* dici maxime placuit, postea Cyzici: simili modo Rhodium Phaseli, quam gloriam abstulere Neapolis, Capua, Præneste. In satiuarum Rosarum numero quartam speciem Gallia profert, quæ Rosæ Franchæ: Plinius Trachiniam, aut Prænestinam dixit, teste Dodonæo. Martialis in epig. IX, L. IX. in corollam roseam canit:

Seu Prænestino te villica legit in horto.

Protulit & fructus celebres Prænestinum solum, præ-

C 3 fertim

Lib. 20. c. 4.

Lib. 13. c. 27.

Hist. stirp. l. 8.
Pempt. 1.

Lib. XV. c. 22.

Turneb. c. 19. l. 25.
& c. 17. l. 27. Adu.

c. 8. l. de re rust.

L. 3. c. 14.

fertim nuces. Cato etenim adijcit Auellanas, ac galbas Prænestinas: quas maxime laudat, & conditas ollis in terra feruari virides tradit apud Plinium: vbi adnotatur legi *caluas* in vetusto Glossario: *calua nux*, *καρυον βασιλικόν*. in eodem, Albanæ nuces Prænestinæ, *calua nux*, quæ fructum caluum fert, id est summo apice nudum, nec vndique putamine corticis obductum. Catonis verba hæc sunt: *Sub Vrbe hortum, &c. nuces caluas, Auellanas, Prænestinas, & Græcas. Hæc facito vti serantur, &c.* In Saturnalijs Macrobij Seruius nucum varias species exponens, *Nux hæc* (scribit) *Auellana, seu Prænestina, quæ eadem ex arbore est, quæ dicitur Corylos, de qua Virgilius dicit: Corylum fere, &c.* Hic inter densas Corylos. *Est autem natio hominum iuxta Prænestinum agrum, qui Carsitani vocantur ἀπὸ τῶν καρῶν, cuius rei meminit Varro in Loghistorico, qui inscribitur Marius de Fortuna, inde scilicet Prænestina nuces.* Est & illud apud Næuium in Ariolo, quod ita refert Iosephus Scaliger in castigationibus ad Festum.

heri

Quis apud te? Prænestini, & Lanuuij hospites.

Suoapte virosque decuit acceptos cibo,

Alteris inanem bulbam madidantem dare,

Alteris nuces in procliui profundere.

Cl. Salmasius in notis ad Lampridium pro bulba legit vuluam: sicuti Isaacus Pontanus in Macrobio, madidam, pro madidantem. Nuculas manifesto dictos confirmant isti versus: itaque iubet illis nuces in procliui profundere, vt solebat pueris. Quin veteribus in faxis mentio est sparsionis nucum, quam quotannis facere ad tumulum testatoris damnas est heres ex eo testamento. De nucibus a nouo marito spargi solitis inter solemnes nuptiarū ritus, exstat Virgilianū illud:

Sparge marite nuces.

Ado-

Adolescentes etiam cum serijs animum appellebant, relinquare nuces dicebantur, vt fufe in Adagijs obseruauit Erasmus. *Nuculas Prænestinos appellabant antiqui* (vti refert Sextus Pompeius Festus) *quod inclusi a Pænis Casilini famem nucibus sustentarunt*: id vero mox recensēbimus. vel quod in eorum regione plurima nux minuta nascitur. Paulus Diaconus hæc ita expressit: *Nuculas Prænestinos* (alias *Prænestini*, alias *Prænestinas*) *appellabant*. Cicero de dictis ex ambiguo loquens, vt illud Africani, ait quod est apud Lucilium.

Ex Liniolib. 23.
Annotat. Festi.

L. 2. de Orat.
Fragm. Lucilij.

Quid Decius Nuculam an confixū vis facere? inquit; Idem Cicero Philippica VI. his verbis notat Prænestinos Nucularum cognomine. *Iacent beneficia Nucule, friget patronus Antonius*. Lucium nempe designans: cuius supra meminimus, & de quo inferius agendum erit.

De secessu.

CAPVT XII.

NON vt in Asylum tantum Præneſte commeabant frequentes Romani ciues; verum etiam propter amānitatem, & saluberrimi aeris temperiem, secessus ergo æstate vt plurimum illuc conuolabant. Martialis de littoris Formiani delicijs agens, sic exclamat.

L. 10. Epig. 28.
ſeu 30.

O temperata dulce Formia litus!

Nam cum ſeuēri fugit oppidum Martis,

Et inquietas ſeſſus exiit curas

Apollinaris omnibus locis præfert.

Non ille ſancta dulce Tibur uxoris,

Nec Tuſculanos, Algidosue ſeceſſus,

Præneſte nec ſi Antiumue miratur.

(ſuſcipit)

Et